

НОВА ЗНАХІДКА *MYOTIS BECHSTEINI* В УКРАЇНСЬКИХ КАРПАТАХ

Василь Покиньчереда¹ та Віра Покиньчереда²

¹ Карпатський біосферний заповідник, м. Рахів

² Міжнародний Соломонів університет, м. Київ

Pokynchereda V. F., Pokynchereda V. V. New Record of *Myotis bechsteini* (Chiroptera) in the Ukrainian Carpathians. — The easternmost (for the Carpathians) finding of the long-eared bat from the territory of the Kuzij massive of the Carpathian biosphere reserve was described. The data on the winter bat census in the artificial quarries during 11 year period is given.

Нічниця довговуха, або Бехштейна (*Myotis bechsteini* (Kuhl, 1818)) до останнього часу була відома в Українських Карпатах лише за кількома знахідками із західної частини Закарпаття (Крочко, 1975; 1990). В 1994 та 1996 рр. дві особини цього виду були знайдені в центральному секторі Закарпаття – на території Угольського масиву Карпатського біосферного заповідника (КБЗ) (Варгович, 1997; Покиньчереда та ін., 1999). Ще одну знахідку цього рідкісного виду зроблено нами 19.02.98 р. під час обліків рукокрилих у верхній штольні Кузійського масиву КБЗ. Самець довговухої нічниці (довжина передпліччя 38,2 мм) зимував у заглибині на склепінні штольні поряд з двома великими нічницями (*Myotis myotis*) – на відстані близько 15–20 см. Він, як і великі нічниці, вільно кріпився до стелі.

Кузійський заповідний масив знаходиться у південних відрогах Свидовецького хребта на території Рахівського р-ну Закарпатської обл. Більша частина його території вкрита широколистяними лісами, переважно дубовими та буковими пралісами.

Таблиця 1. Чисельність кажанів на зимівлі у штольнях Кузійського масиву Карпатського біосферного заповідника у 1989–1998 рр.

Роки	'89	'90	'91	'92	'93	'94	'95	'96	'97	'98
Верхня штольня "Кузій":										
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	0	2	2	3	4	4	4	3	4	4
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	1	3	4	2	2	3	1	2	2	2
<i>Myotis myotis+blythi</i>	27	30	33	15	24	25	27	19	27	13
<i>Myotis bechsteini</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
<i>Myotis daubentoni</i>	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
<i>Myotis sp.</i>	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
<i>Plecotus auritus</i>	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Загалом	28	36	40	20	30	32	32	26	33	20
Нижня штольня "Кузій":										
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	–	–	0	1	0	0	0	0	0	0
<i>Myotis myotis</i>	–	–	0	0	0	0	0	0	0	1
<i>Myotis daubentoni</i>	–	–	0	0	0	0	0	0	0	1
Загалом	–	–	0	1	0	0	0	0	0	2

Штольні, що знаходяться тут, досліджуються з кінця 70-х – початку 80-х років. Починаючи із зимового сезону 1988–1989 рр., ми проводимо тут щорічні обліки зимових скупчень кажанів (їх результати частково опубліковані: Покиньючерда, 1997а; 1997б). Видовий склад та чисельність рукокрилих на зимівлі протягом всього періоду досліджень подано у таблиці.

Єдиний випадок реєстрації нічниці Бехштейна на зимівлі в підземних порожнинах Кузійського масиву свідчить, з одного боку, про загальну низьку чисельність цього виду, з іншого, – про надання ним переваги надземним сховищам (швидше за все дуплам дерев) при виборі місць для зимівлі. Знахідка нічниці довговухої в Кузійському масиві КБЗ ще далі на схід посунула межу поширення виду в Українських Карпатах. На наш погляд, цей вид значно ширше, ніж донедавна вважалося, розповсюджений на території Українських Карпат. Його поширення тут, ймовірно, збігається з поширенням широколистяних лісів – типового оселища виду.

Література

1. *Крочко Ю. И.* О находке ночницы длинноухой (*Myotis bechsteini* Kuhl, 1818) в Закарпатской области // Вестн. зоологии. – 1975. – Том 9, № 6. – С. 81–82.
2. *Крочко Ю. И.* Биология длинноухой ночницы (*Myotis bechsteini*) на западе УССР // Материалы V Всесоюзного совещания по рукокрылым (*Chiroptera*). – Пенза: Пензенск. пед. ин-т, 1990. – С. 80–82.
3. *Варгович Р.* Знахідка *Myotis bechsteini* (Mammalia: Chiroptera) в Українських Карпатах // Вестн. зоологии. – 1997. – Том 31, № 1-2. – С. 68.
4. *Покиньчереда В. Ф.* Зимівля рукокрилих на території Кузійського масиву Карпатського біосферного заповідника // Наук. зап. держ. природозн. муз. НАН України. – Львів, 1997. – Том 13. – С. 124.
5. *Покиньчереда В. Ф.* Зимове населення кажанів підземних порожнин на території Карпатського біосферного заповідника // Міжнар. аспекти вивч. та охор. біорізноманіття Карпат (Мат-ли міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 550-річчю м. Рахів). – Рахів, 1997. – С. 148–153.
6. *Покиньчереда В. Ф., Загороднюк І. В., Постава Т., Лабоха М., Покиньчереда В. В.* Нічниця довговуха та кажан північний (Mammalia, Chiroptera) на заході України // Вестник зоологии. – 1999. – Том 33, № 6. – С. 115–120.